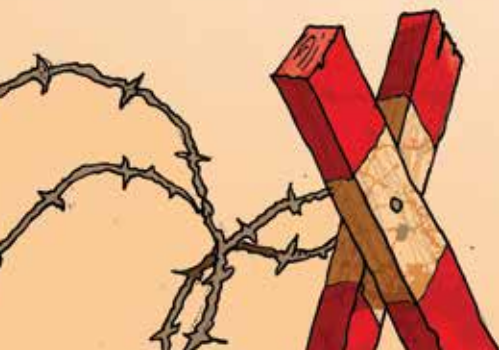

זלמן רודרמן

הַצְלָה מֵהַתְּפֵת

הַצְלַתוֹ הַנְּסִית הַמְּפֹלָאָה שֶׁל
רַבִּי יוֹסֵף יִצְחָק שְׁנִיאָוֶרְסוֹן מְלִיבֵּאוֹוִיטְשׁ
מְפֹלִין הַכְּבוּשָׁה בְּזֶמַן הַשׁוֹאָה

איור ג'קי ירחי

פֶּתַח דְּבָר

הצלתו הנסית המפלאה של כבוד־קדשת אדמו"ר רבי יוסף־יצחק שניאורסון (הרי"צ) מלויבאוויטש מתוככי ורשה המפוצצת, דרך ברלין בירת גרמניה הנאצית, תוך שתוף פעלה יוצא דפן בין גורמי ממשל אמריקניים לראש שרות המודיעין הגרמני, מוכיחה פעם נוספת כי לעתים המציאות עולה על כל דמיון.

העלילה המרתקת ממזגת רגעי צער וחרדה ומתח ופרקן ותחושת הודיה עמקה לקדוש־ברוך־הוא על כי גם בתהומות החשך האינסופיים שאפפו את העולם בתקופת השואה הנוראה והאימה, שלח מעת לעת קרני אור של חסד ונחמה.

החיאתה של יהדות ארצות הברית המתבוללת, כמו גם זרעי המהפכה היהודית העולמית שהספיק רבי יוסף־יצחק לפזר בעשר שנות חייו האחרונות - מהפכה שטפחה והתעצמה תחת הנהגת חתנו וממלא מקומו, כבוד־קדשת אדמו"ר רבי מנחם־מענדל שניאורסון מלויבאוויטש - הבהירה למפרע, כי חלוצו מגיאה ההריגה לא היה רק הצלה אישית של אדם גדול וקדוש והצלתה של חסידות חב"ד לבדה, אלא הצלה גדולה ליהדות כלה באשר היא.

בצד חשיבותו ההיסטורית של ספור הצלה בלתי יאמן זה, יש בו גם כדי לחזק את האמונה בהשגחתו הפרטית של "החותך חיים לכל חי", על עולמו ועל ברוגיו.

זלמן רודרמן

ה' בטבת תשע"ה, 75 שנה להצלה

שוקדל באהבה רבה
למיילי נדי
שה הקטן - גדול יהיה!

© כל הזכויות שמורות למחבר

אין להעתיק, לצלם, להקליט, לאחסן במאגרי מידע, להמחזי ולתרגם ספר זה או חלקים מתוכו, בלי הסכמה בכתב מהמחבר.

טל' המחבר: 03-9603102

פקס: 1533-9603102

מסת"ב 978-965-91504-7-2 ISBN

ניקוד והגהה: אב"י פרלשטיין

עיצוב: רמי שרעבי

לתלמידי הישיבה יעץ רבי יוסף־יצחק לעזוב
בהקדם את פולין ולחצות את הגבול אל
המדינות השכנות, ליטא ולטביה.

ההפצצות על אוטבוצק נמשכו וכעבר שלושה
ימים נאלץ גם רבי יוסף־יצחק לנטש את
העירה. בני משפחה, מקרבים וקבוצה של
תלמידים נלוו אליו בדרכו לורשה בירת
המדינה.

בכל מקום ומקום נראו בני אדם מתים, פגרי
סוסים ושרידי בנינים מפחמים. הגרמנים
הפציצו גם את הדרכים הפירעירוניות, כדי
למנע מתושבים לנוס על נפשם.

בבקרן של יום ששי, י"ז באלול תרצ"ט, התעוררו תלמידי ישיבת תומכי
תמימים בעירה הפולנית אוטבוצק מקולות נפץ אדירים. אלה היו הדי
ההפצצותיהם של מטוסי חיל האוויר הגרמני.

בקרבת מקום התגורר מקים הישיבה, רבי יוסף־יצחק שניאורסון,
האדמו"ר הששי מליובאוויטש. גם הוא, כמו תלמידי הישיבה, שמע את
הפיצוצים העזים ששמנו את תחלתה של מלחמת העולם השנייה.
צבא גרמניה הנאצית פלש לפולין, בדרכו לכבש אותה ומדינות נוספות
באירופה.

בחסדי שמים הצליחו רבי יוסף יצחק ומלניו להגיע בשלום לשכונה יהודית בצפון ורשה.

בעיר זו התגוררו ערב המלחמה כארבע מאות אלף יהודים והיא נחשבה אחד הרכוזים היהודיים הגדולים והתוססים ביותר בעולם.

אך גם ורשה ספגה הפצצות בלתי פוסקות מן האויר ורבי יוסף יצחק המריץ את התלמידים המסורים שהתקשו להפרד ממנו, להמלט אל מחוץ לפולין.

הבעיה היתה שתחנות הרכבת הפצצו על ידי הגרמנים ותנועת הרכבות מורשה ואליה, השבתה כליל. בלית ברירה יצאו התלמידים הצעירים לדרךם - ברגל.

רבי יוסף יצחק עצמו שכבר היה לא צעיר, חולה ולמוד סבל - עקב התלאות שידע בהיותו ברוסיה - לא היה מסגל לצעד על רגליו למרחקים ארוכים. כמוהו, גם רעייתו הרבנית ואמו הרבנית הזקנה שטרנא-שרה, רעייתו של רבי שלום דובער, כבוד קדשת אדמו"ר הרש"ב מלויבאוויטש נשמתו עזן.

הם נותרו אפוא כלואים בתוככי ורשה המפצצת.

באמצע התפלה זעזע את
המקום רעש אדיר. התברר
כי בנין סמוך הפצץ וקרס על
יושבויו. רבי יוסף יצחק הורה
לנוכחים לצאת ולסיע בחלוצ
הלכודים תחת ההריסות.
רבים היו כבר מתים והמראות
היו קשים. אחד מהם צמרר
במיוחד: אמא צעירה, ללא רוח
חיים, מחבקת גם במוותה את
בתה התינוקת שמצצה בשקיקה
את אגודלה.

יומים לפני ראש השנה (ת"ש) הרעישו הגרמנים
את צפון ורשה בעצמה חסרת תקדים. רבי יוסף
יצחק ופמליתו העברו למרתף מתחת לאדמה.
המרתף נועד להכיל כעשרים איש, אך בפעל
הצטופפו בו כארבעים נפש - אנשים, נשים וטף.

שעות אחדות לפני ראש השנה החל המרתף
לרעד מעצמת הפיצוצים בחוץ. יבבותיהם של
צופרי האזעקה נשמעו בתוכו היטב. אבק של
לבנים מתפוררות וגושי בטון מלאו את המקום
ורבים זנקו ממנו החוצה, מבקשים לעצמם
מקלט אחר.

לעת ערב נאספו סביב רבי יוסף יצחק כאלף
יהודים. הם מלאו את המדרגות היורדות אל
המרתף ואת חצר הבית והרחוב הצמוד.

בזמן שהסובבים את רבי יוסף יצחק נסו לגונן עליו ובעצמם לשרד,
החלו חסידי חב"ד בארצות-הברית לפעל בכל המרץ להצלת הרבני.

ארצות-הברית הצטרפה למערכה נגד גרמניה, רק מאחר יותר.
בשלב הזה של המלחמה עדין התקיימו בין שתי המדינות קשרים
דיפלומטיים.

את הקשרים הללו בקשו החסידים ממנהיגי ארצות-הברית לנצל על-
מנת לחלץ את רבי יוסף יצחק מפולין הכבושה.

המצב הנורא הזה נמשך בכל
הימים הבאים, ובאותה אווירה
אף התנהלו תפלות יום-
הכפורים.

חמשה ימים מאחר יותר
(ביום הראשון של חג הסוכות)
קרט הצבא הפולני וגם ורשה
הבירה נפלה לידי הגרמנים.

הסכנה היתה עצומה, שכן
עם כניסתם לורשה, יצאו
הגרמנים למסע ציד של
הרבנים והאדמו"רים, כדי
לפגוע בהם תחלה.

ובנוסף, על רבי יוסף יצחק
עברו ימים שלמים שבהם
כמעט לא בא אכל לפיו. מצבו
הגופני התדרדר מיום ליום.

דָּבַר אֶחָד הָיָה בְּרוֹר מֵעַל
לְכָל סַפֵּק: כָּל יוֹם נוֹסֵף
שְׁחוּלְף מִקִּטּוֹן אֶת סִכּוּי
הַשְּׂרָדוֹתוֹ שֶׁל רַבֵּי יוֹסֵף
יִצְחָק תַּחַת שְׁלֵטוֹן הַנְּאֻצִּים.

בְּרֹאשׁ הָעֶסְקָנִים בְּאַרְצוֹת
הַבְּרִית עָמַד הָרַב יִשְׂרָאֵל
גִּיקוֹבְסוֹן, מְנַהֵל 'אֶגְדַּת
חֲסִידֵי חֲב"ד' בְּאֻמְרִיקָה.
הוּא וְחֻבְרָיו הַכְּנִיסוּ
לְתִמוּנָה שְׂרִים, שׁוֹפְטִים
וּפְקִידֵי מִמְשָׁל רְמֵי דָּרָג.

לְבִסּוֹף הַטֵּל הַטְּפוֹל
בְּפִרְשָׁה עַל רוֹבֶרְט פֶּל,
פְּקִיד בְּכִיר בְּמִשְׁרַד הַחוּץ
הָאֻמְרִיקָנִי. תַּחֲוֹם אַחֲרֵיתוֹ
הָעֻקְרֵי שֶׁל פֶּל הָיָה - קִשְׂרֵי
אַרְצוֹת-הַבְּרִית וְאִירוֹפָּה.

שְׁמוֹ שֶׁל רַבֵּי יוֹסֵף יִצְחָק, כְּמִי שֶׁנֶּאֱבַק בְּאַמֶּץ-לֵב נְדִיר בְּשֵׁלֵטוֹן
הַרוֹסִי רוֹדֵף הַיְהוּדִים וְהַיְהוּדוֹת, הָיָה יָדוּעַ וּמְכָר בְּכָל הָעוֹלָם.
כֶּתֶשֶׁע שְׁנַיִם קָדָם לָכֵן אֵף בְּקֶר הַרְבֵּי בְּאַרְצוֹת-הַבְּרִית וְנִפְגַּשׁ
אִישִׁית עִם הַנְּשִׂיא הָאֻמְרִיקָנִי שֶׁכֶּהָן בְּאוֹתָהָ עֵת, הָרַבֶּרְט הוֹבֵר.
רֹאשֵׁי הַשְּׁלֵטוֹן בְּאֻמְרִיקָה הִבִּינוּ אִפּוֹא כִּי מִדָּבָר בְּדַמּוֹת רוֹחֲנִית
נִכְבְּדָה וְיוֹצֵאת דָּפֵן. הַשְּׂאֵלָה הֵיְתָה עַד כְּמָה הֵם יִהְיוּ מוֹכְנִים
לְהִתְאַמֵּץ לְמַעַן הַרְבִּי, וְהָאֵם מְאַמְצִיהֶם אֲכֹן יִשְׂאוּ פְרִי.

